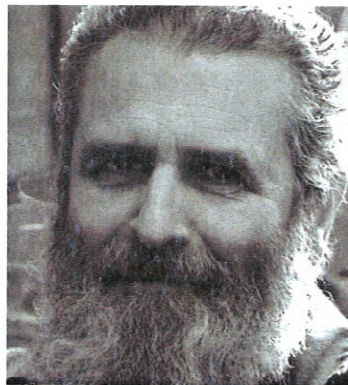


Guzsik Tamás

(1947–2002)

MŰEMLEKVÉDELMI PANTEON



Festőművész–pedagógus családban született Budapesten. Édesapjától örökölt rajz tehetsége a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba vezette, ahol díszítőfestő szakon végzett. Építész hallgatóként kezdte kutatni a templomot a budapesti Szerváti téren, ahol korábban gyermekként ministrált. TDK dolgozatként indult törökkoppányi kutatása, ami később kismonográfiává gazdagodott. Ennek a munkának a kisugárzásából született meg a kéziratban fennmaradt Somogy megyei topográfiája. Műszaki doktori disszertációját Zsámbék építészettörténetéről írta 1974-ben. A középkort kutatók körében a templomok tájolásáról 1975-ben megjelent írása tette ismertté.

Szüleitől örökölt természetszeretetét megőrizve későbbi kirándulásain számos elfeledett kolostor helyet azonosított. Levéltári kutatásai és terepbejárásai során gyűjtött ismereteit „A Pálosrend építészeti emlékei a középkori Magyarországon” címmel forrásértékű katalógussá szerkesztette tanítványával, Fehérvári Rudolffal. „Eltűnt pálos kolostorhelyek Somogy megyében” (1979), „Eltűntnek hitt pálos kolostorhelyek Zala megyében” (1981), „A korai pálos-rendi építészeti aktuális topográfiai kérdései a Veszprémi Egyházmegyében” (1984), ugyanez Tolna megyében (1984) címmel jelentek meg kutatásainak további eredményei.

A keresztény liturgiák funkcióelemzése felé 1989-től fordult. Magával ragadta az örmény kultúra, az örmény liturgia tiszta ősi erejének kisugárzása. Örmény szótárt szerkesztett, hogy alaposabban megismerhesse a liturgia rendjét, építészetét. Az Örmény Egyházi Hírlevélben és az Ararat c. nemzetiségi lapban öt év alatt 76 cikket publikált.

Hiába volt kutató, tudós – a pedagógusi pályát tekintette hivatásának. A BME Építész-mérnöki Kar Építészettörténelmi és Műemléki Tanszékének ötöd éves korától demonstrátora, később elhivatott, meghatározó oktatója volt. Édesanyjától örökölte a rendkívüli erőt, amivel hallgatók sokaságát tudta lenyűgözni elkötelezettségével, sugárzó előadásával. Sokszor hangoztatta, hogy a családi örökségén túl hasonló kötelezettséget jelent előadásainak elmaradhatatlan kelléke, az embermagasságú mutatópálca, amit példaképétől, Pogány Frigyesztől örökölt. Hatalmas tudása és gyakorlata ellenére minden előadására napokat készült. Hallgatóinak építészettörténelmi jegyzeteket írt, gyönyörű rajzaival megjelent ábragyűjteményekkel segítette a felkészülést. Az ország összes egyetemén és főiskoláján gyűjtött szavazatok alapján 1991-ben Guzsik Tamást az év oktatójának választották. Erre, és az Aranykréta díjára nagyobb büszkeséggel tekintett mint az Ybl-díjára. Az építészkar TDK elnökeként az érdeklődő hallgatók közül a legjobbakat maga köré gyűjtötte és vezette be az építészettörténet, a műemlékvédelem világába.

Utolsó éveiben a pálos rendi építészettörténelmi anyagát rendezte. Kutatásait összefoglaló művének megjelenését nem élhette meg. „A pálos rend építészete a középkori Magyarországon” címmel megjelent művet tanítványai tették közzé 2003-ban. Istvánfi Gyula tanszékvezető egyetemi tanár az előszóban így emlékezik róla:

„Kutatta a helyszíneket, bakancsosan, erdő mélyén, keresztényi és magyar elhivatottsággal; kutatta az irodalmi, levéltári helyeket a felkészült kutató készségeivel, a pálosokkal kapcsolatos ismeretek felelevenítésére; szolgált az Urat, két egyházban is, keresztényi lelkiülettel; tanította az ifjúságot a hit, a liturgia, építészeti hármasságában – kapott is a fejére ezért – és szigorú remetei önfegyelmével, visszavonultan morzsolta – sajnos túl gyorsan – életét, akár egy középkori pálos.”

Műemlékvédelmi Panteon, 2020



MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG